

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Katedra pastorálních oborů a právních věd

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky Doc. Mgr. Aleš Opatrný, Th.D.

Autor/autorka práce: Zdislava Stehlíková
Studijní program/obor: Teologie, Katolická teologie
Název práce: Učení o očistci v královéhradecké diecézi
Vedoucí práce: Dr. Vojtěch Eliáš
Rozsah práce: 133 397 znaků včetně mezer

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☐	☐	☒	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☐	☐	☒
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☐	☒	☐

Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☒	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☐		☐	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒		☐	
Práce přináší nové poznatky	☐		☒	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☐		☒	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Autorka práce má zřejmě ve svém osobním řebříčku důležitosti teologických témat posazen očistec poněkud výše, než odpovídá teologii v prostoru katolické církve. Můžeme tedy doufat, že zabývání se tématem jí pomůže, aby si tuto diferenci ujasnila.

Práce, která je po stránce formální úpravy pečlivě provedená, má řadu metodických nedostatků, někdy i dost zásadních.

Prvním nedostatkem je absence jasného stanovení cíle práce (samotný výzkum není cílem, je prostředkem k dosažení cíle), vyznačení metody práce. Dalším nedostatkem je zřejmě špatné rozvržení práce na začátku. Původní plán autorky „vydal“ tak asi na bakalářskou práci.

Připojením statí o názorech některých teologů na očistec, v podstatě náhodně vybraných, kde jsou řazeny vedle sebe bez rozlišení teologické traktáty a popularizační články (str. 37-63), autorka sice zvětšila rozsah, byť i tak ne zcela dostatečně, ale porušila logiku. Kritické zpracování názorů teologů resp. jejich vývoj by patřil do první, tedy teoretické části práce.

Kromě toho práce trpí tím, že, na rozdíl od skutečně odborné literatury, zde není pojednáno o eschatologii, do níž patří očišťování po smrti jako jedno z témat, ale je pojednáváno jen o očistci, přičemž autorka ne vždy zachytí významný posun v teologii od „očistce“ k „očišťování“ (výrazné je to v pasáži o nauce 2. vatikánského koncilu, protože koncil v Lumen Gentium mluví jen o očišťování, o očistci vůbec ne!).

Samotný výzkum, který zřejmě považuje autorka za jádro práce, nemá, bohužel, jasně stanovené hypotézy. Není také zřejmé, proč a jaké by měly být souvislosti mezi některými zkoumanými tématy (str. 26-27, otázky 1-14). V této části je také nevhodně zacházeno s

tématem „pastorace“, který je zúžen jen na katechezi resp. vyučování. Kdyby se autorka porozhlédla po podobných dotazníkových výzkumech asi by seznala, že dvacetiprocentní návratnost dotazníků není nijak výjimečně malá a že představa o téměř stoprocentní návratnosti patří spíše do říše snů. Že nelze dělat z tak malého počtu získaných dat dalekosáhlé závěry je jisté, ale to je výzva ke změně metody (asi by zde byl na místě kvalitativní výzkum), ne ke kritice katechetů. Z malé návratnosti není možné ani oprávněně dělat závěry o motivaci katechetů k učení o očistci. Dotazníky jsou obecně neoblíbené a pokud respondenti unikají jejich smysl, tak je prostě nechá být. Závěrem by bylo možné říci, že i negativní výsledky, jsou-li správně interpretovány, mohou být i nějakým přínosem. Že je tedy zřejmě nevhodné pojednávat o očistci mimo celek eschatologie (je to příliš úzké téma), že by bylo třeba diferencovat katechizované podle jejich stáří a hlavně že je třeba se nejprve řádně „rozhlednout“ po solidní teologické literatuře a podle ní si upravit vlastní názor a nepovýšit vlastní názor a vlastní preference tématu už před vznikem práce na normu. Práce jen zčásti odpovídá nárokům kladeným na magisterskou práci a proto ji k obhajobě doporučuji jen s rozpaky.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Co považujete za zcela zásadní témata křesťanské eschatologie?
Vidíte nějaký vztah mezi učením o očistci a vírou v reinkarnaci?
Jaké závěry jste si pro sebe samu udělala z průběhu i výsledku této práce?

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 16.1.2011

Podpis: